

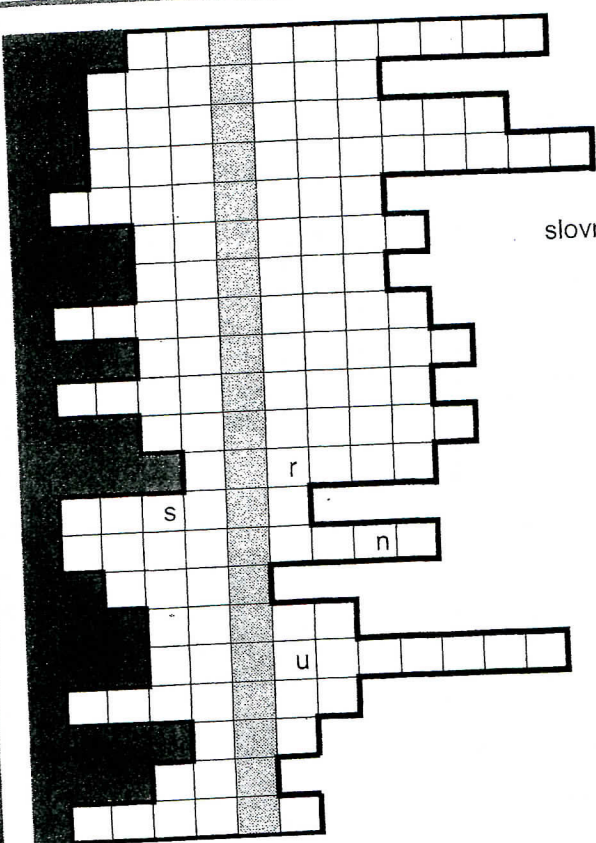
ní 65:

3 poměr mezi větami a doplňte podle potřeby čárky.

1.	Děvčata nepracovala a tak jsme se s nimi dali do řeči.	
2.	Město už dávno umlklo ale z nedalekého klubu stále zněl zpěv.	
3.	Nečekali nás a tak je náš příchod vyvedl poněkud z rovnováhy.	
4.	Slunce vesele svítilo a venku bylo přesto zima.	
5.	Odhrnula jsem uprášenou záclonu a začala mýt okna.	
6.	Ani lísteček nenapsal ani slůvka nezavolal.	
7.	Hráli jsme odbíjenou a naše družstvo jako obvykle prohrálo.	
8.	Museli jsme jít domů i když se nám ještě vůbec nechtělo.	
9.	Chci jet napodzim do Číny a proto jsem si koupil atlas hub.	
0.	Nepřišel na schůzku a tak naše Liduška plakala.	

1.	Nevrátila se domů včas a nezmohla se ani na rozumnou omluvu.	
2.	O Velikonocích bylo zima dokonce i sních ještě napadal.	
3.	Voda je tu velice čistá a je tudíž stálým domovem raků.	
4.	Rybí maso podléhá brzo zkáze a proto ho musíme jíst čerstvé.	
5.	Byl jsem na houbách až kdesi na Zálesí a nic jsem nenašel.	
6.	Velmi rád lyžuji a tak v zimě jezdím každoročně na hory.	
7.	Cítil jsem jak mi z toho pomyšlení v žilách tuhne krev.	
8.	Na silnici se vytvořila ledovatka mnozí řidiči však jeli stále rychle.	
9.	Půjdete už domů nebo se tu s námi ještě chvíli zdržíte?	
0.	Na severních svazích hor leží ještě sních jižní jsou již holé.	

1.	Půjdeš, Karkulko, k babičce nebo tam musím jít sama?	
2.	Karkulka vzala košíček s bábovkou a vyrazila směr chaloupka.	
3.	Ani košík vlka nezaujal a proto raději vyrazil k chaloupce.	
4.	Vlk poslal Karkulku natrhat květiny chtěl totiž získat čas.	
5.	Karkulka byla ještě moc malá a tak si vlk dal nejdříve babičku.	
6.	Vlk si nejen lehl do babiččiny postele ale vzal si i její brýle.	
7.	Karkulka nebyla moc bystrá tudíž nepoznala v přestrojení vlka.	
8.	Zabil vlka myslivec nebo spáchal sebevraždu pádem do studně?	
9.	Vlk měl stále ještě trošku hlad sežral tedy i Karkulku.	
0.	Myslivec s babičkou rozdělali víno a Karkulce nenalili ani kapku.	

druh souřadného poměru
druh vedlejší příslovečné věty
souřadný poměr
druh vedlejší věty
druh souvětí
slovní druh fungující také jako spojovací výraz
druh vedlejší příslovečné věty
souřadný poměr
druh souvětí
druh vedlejší příslovečné věty
druh vedlejší věty
druh vedlejší příslovečné věty
druh vedlejší příslovečné věty
druh vedlejší věty
druh příslovečného určení
spojka odporovací
souřadný poměr
slovní druh, který je základem české věty
spojka slučovací
spojka odporovací
slovní druh fungující jako spojovací výraz

Cvičení 66:

Nakreslete grafy následujících souvětí, určete poměry mezi souřadně spojenými větami vedlejšími a doplňte čárky.

- a) 1. Nevěděl jsem že Vlkovi začali opravovat plot a že Beránkovi se k nim přidali.
2. Všimli jste si že Vlkovi začali opravovat plot ale že Beránkům se nechtělo?
3. Bylo by dobré kdyby Vlkovi opravili plot a kdyby ho Beránkovi dokonce i natřeli.
4. Mohu potvrdit že o sobotách hrají buď u Vlků karty nebo u Beránků tancují.
5. Myslím že se Vlkovi dnes moc nevyspali neboť u Beránků byl hlučný večírek.
6. Myslím že u Beránků byl hlučný večírek a tak se Vlkovi asi moc nevyspali.
- b) 1. Kdybys tam býval nechodil a zůstal raději doma nemuselo se to stát.
2. Řekl nám že dnes nemá moc času ale že se to pokusí stihnout.
3. Nelíbí se mi jak píšete jak čtete jak se učíte jak se chováte.
4. Zdá se mi že si sice ještě občas na to vzpomene ale že už mu to mizí z paměti.
5. Těšilo nás že jsme si nové modely nejen prohlédli ale dokonce jsme si je i zkusili.
6. Že budeme mít takový hlad a že to potrvá takovou dobu nikdo z nás nechtěl věřit.
- c) 1. Radili nám abychom tam nechodili a raději se na zítřek pořádně vyspali.
2. Svěřila se mi že touží po novém kostýmu ale že na něj nemá.
3. Šel jsem na borůvky ale žádné jsem nepřinesl protože jsem v lese nebyl první.
4. Chtěl abychom řekli kde jsme byli a co jsme tam dělali.
5. I když masitá strava člověku neprospívá velice nám chutná a dobrovolně se jí nevzdáme.
6. Sami vidíte jak těžké je najít kousek nezničeného lesa v němž by člověk zatoužil položit se do sametové trávy.

4. Doplňte *i, í / y, ý*. Pravopis odůvodněte.

- a) Drz   komáři, drav   ptáci, polévka s játrov   m   knedlíčky, štíhl   lidé, se znám   m   herci, špičkov   hokejisté, z prav   ch hříbků, čokoládov   pudink, ananasov   kompot, s nov   m spolužákem, mnoho skvěl   ch nápadů, řada kovov   ch knoflíků, bíl   jiskřiv   sníh, s ledov   m královstvím, v tepl   ch kabátech, nedůvěřiv   lidé, s červen   m   puntíky.
- b) Kos   zpěv, ciz   měna, s havran   m   vlasy, velryb   mládě, ryz   zlato, v želv   m krunyři, ryb   tuk, s osl   ma ušima, hověz   vývar, včel   med, koz   sýr, lv   hřiva, z pštros   ch vajec, o ps   věrnosti, jestřáb   m zrakem, motýl   keř, s honic   m   psy.
- c) V Haškov   ch románech, na Ladov   ch pohlednicích, o Smetanov   ch operách, v Erbenov   ch baladách, Dumasov   Tři mušketýři, znát Foglarov   hrdiny, s předsedov   m   proslovy, zvat Milanov   kamarády, ze spolužakov   ch výpisků, v Evin   ch sešitech, Sněhurčin   trpaslíci, dědečkov   brýle, v Jiráskov   ch sadech, Karlov   Vary, králov   poddaní.

5. Doplňte 2. a 3. stupeň přídavných jmen. Pracujte s Pravidly českého pravopisu.

1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
suchý		
drahý		
úzký		
krátký		
hebký		
křehký		
hrubý		
plochý		
dlouhý		

1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
mělký		
tichý		
sladký		
veselý		
obtížný		
příjemný		
malý		
dobrý		
zlý		

LV

6. a) Doplňte koncovky přídavných jmen a interpunkci. Pravopis odůvodněte.

Mrzlo až praštelo jak svědčil ledov   povlak na kamenech v místech kudy se přes ně po náhlé oblevě přeléval potůček nyní zamrzl   . Měla jsem odtamtud vyhlídku na Thornfield [Tornfild]: ten šediv   pánův dům s cimbuřím byl ohniskem celého údolí a za ním se na západě zdvíhal k obzoru temn   hol   sad a les. Zůstala jsem tam sedět dokud slunce nezapadlo mezi kmeny stromů jako jasn   komínov   kotouč. Na vrcholku kopce přede mnou stál vycházející měsíc zatím ještě bíl   jako obláček ale každým okamžikem jasnější. V tichém podvečeru bylo slyšet zurčení nejbližších potoků i hukot těch nejvzdálenějších.

(Charlotte Brontëová: Jana Eyrová – upraveno)

b) Vyhledejte přídavná jména a barevně je rozlište podle druhu.

c) Najděte a zeleně zakroužkujte přídavné jméno ve 2. stupni.

d) Najděte a modře zakroužkujte přídavná jména ve 3. stupni.

7. Doplňte vynechaná písmena. Cvičení potom napište jako diktát.

Dat   křik, s bolav   m   zuby, Václavov   záliby, rychl   m sokol   m letem, s ciz   m   známkami, Jirkov   bratři, ve Vančurov   ch románech, ryb   tuk, mal   hrav   lvíčata, vepřov   řízek.

TEST – SOUVĚTÍ SOUŘADNÉ

bn

1. Určete významový poměr mezi hlavními větami a doplňte vynechané čárky.

- Buď budeš veterinář nebo mi nechod' na oči. ___ Neznal ji po seznámení však netoužil. ___
Měl rád zvířata veterinářem se ale nestal. ___ Neznal ji a proto mě požádal o seznámení. ___
Měl rád zvířata a dokonce se stal i veterinářem. ___ Seznámili se a od té doby jsou přátelé. ___
Chce být veterinářem má totiž rád zvířata. ___ Znáš ho nebo tě s ním mám seznámit? ___
Měl rád zvířata a tak se stal veterinářem. ___ Požádal mě o seznámení neboť ji neznal. ___
Ani neměl rád zvířata ani nechtěl být veterinář. ___ Nejenže ji neznal ale ani ji nechtěl poznat. ___

2. Utvořte přidáním tří různých vět k větě Eva odjela do Prahy tři různá souvětí souřadná o dvou větách v různém významovém poměru. Určete významový poměr mezi oběma větami.

---

3. Vyhledejte větu, která je napsána bezchybně.

- a) Přijde dnes Petr nebo se staví David?   c) Přijed' v sobotu nebo už nejezdí vůbec.
b) Můžeš přijít v tričku nebo si vezmi mikinu.   d) Zvládne to sám nebo potřebuje pomoc?

4. Spojte, co k sobě patří. Doplňte vynechané čárky.

- A. Bylo hodně sněhu a tak jsme jeli na hory.   a) slučovací
B. Eva umí tančovat a Dan hraje výborně na housle.   b) odporovací
C. Nejenže mi lhal ale dokonce mi ukradl i peníze.   c) důsledkový
D. Uměl anglicky německy se ale nedomluvil.   d) stupňovací

5. Spojte, co k sobě patří. Doplňte vynechané čárky.

- A. Já pěstuji kaktusy a bratr chová křečky.   a) 2. věta zesiluje to, co uvádí 1. věta.
B. Křičel ba dokonce řval.   b) Může platit pouze jedna věta.
C. Bylo sucho a tak byla malá úroda.   c) 2. věta vyjadřuje příčinu toho, co uvádí 1. věta.
D. Přijdeš ke mně nebo zůstaneš doma?   d) 2. věta vyjadřuje důsledek toho, co uvádí 1. věta.
E. Vyhrál neboť měl nejlepší čas.   e) 2. věta se přiřazuje k první, obě jsou rovnocenné.
F. Znali se pravdu jí však neřekl.   f) 2. věta je v rozporu s 1. větou.

6. Vyberte možnost, která je bez pravopisné chyby.

- a) Začni něco dělat nebo nepočítej s mou pomocí.
b) Jan vyhrál a proto uspořádal velkou oslavu.
c) Ivo měl nejvíc bodů a na gymnázium ho nepřijali.
d) Dana je lékařka a Eva maluje portréty.

7. Vyberte možnost obsahující souvětí souřadné.

- a) Zeptal se, kde byl a co tam dělal.
b) Přišla a zeptala se, jak se jí daří.
c) Přišel, aby mi udělal radost a rozveselil mě.
d) Bude-li hezky a nebude-li pršet, půjdu na túru.

14. Určete významový poměr mezi větami hlavními a doplňte vynechané čárky.

Bud' budeš trénovat nebo nevyhraješ.		Jezdil metrem neměl ale platnou jízdenku.	
Hned zpívala hned tančila.		Začal se učit a proto měl samé jedničky.	
Celý týden přšelo a tak začaly růst houby.		Houby nejen rostly nýbrž jich byl i plný les.	
Nejenže nevěděl datum ale neznal ani rok.		Snažil se jenže učení mu vůbec nešlo.	
Koupila si nové boty ale tlačily ji.		Přijdu anebo se včas omluvím.	
Jedla víc zeleniny a proto se cítila lépe.		Ryby nejen chytil ale dokonce je rád jedl.	
Dal jí zlatý prsten chtěli se totiž brát.		Uvažil si kávu a pak se díval na televizi.	
Mám ti to vysvětlit nebo už to chápeš?		Mixér nejde opravit a tak si koupím nový.	

15. Souvětí, jejichž věty jsou spojeny ve stejném významovém poměru, podtrhněte stejnou barvou. Určete, o který významový poměr se jedná, a doplňte čárky.

Nezapsal si úkol a tak ho dnes neměl. _____	Zůstal doma neboť byl nachlazený. _____
Nejenže se vmlouval ale i lhal. _____	Jana nevystupovala ani Petr nehrál. _____
Petr hraje házenou a Jana se věnuje tanci. _____	Vyhrál ale jeho čas nebyl dobrý. _____
Bud' se to nauč nebo si nestěžuj. _____	Udělal chybu a proto se omluvil. _____
Často zapomínal měl totiž špatnou paměť. _____	Omluv se jí nebo k nám už nechod'. _____
Přišel ale neměl připravený referát. _____	Psal nejen úkoly dokonce se i učil. _____

16. Doplňte vynechané čárky ve větách. Rozhodněte, zda je správně určen významový poměr mezi větami. Zakroužkujte správné písmeno, z písmen složte tajenku.

	významový poměr	ano	ne
Nesoustředil se a dokonce si hrál.	slučovací	A	O
Měl nové lyže ale nelyžoval.	odporovací	D	H
Bud' se začne učit nebo brzy propadne.	stupňovací	R	P
Přijď nebo se mi alespoň ozvi.	vylučovací	O	Y
Hned nadšeně lyžoval hned hrál hokej.	příčinný	S	R
Předvedl nejlepší jízdu a proto vyhrál.	důsledkový	A	Ě
Uklidil neboť čekal návštěvu.	slučovací	Š	Ž
Jsem po nemoci a tak dnes necvičím.	odporovací	U	E
Nevyhrál ba ani v první desítce nebyl.	stupňovací	N	M
Zastavil protože si totiž odpočinout.	vylučovací	Í	Ý
Petr přijel jeho žena však nedorazila.	příčinný	C	CH

Tajenka: „Udělat první krok – to je to, co odlišuje vítěze _____.“ (Brian Tracy)

17. Utvořte přidáním věty tři souvětí souřadná tak, aby věty byly spojené pokaždé v jiném významovém poměru. Určete významový poměr mezi větami v souvětí.

Moje sestra hraje házenou. _____

Jan se nedostal na gymnázium. _____

Katka byla o víkendu doma. _____

Nakreslete grafy následujících souvětí:

T

1. Neví se přesně, jak tento druh rybek dostal své jméno. 2. Aby neočernil kolegy, řekl, že spis ztratil on a že se pokusí jej urychleně najít. 3. Jana byla mrzutá, protože pejsek na její povely nereagoval, a vyčítala si, že nebyla při výcviku důslednější. 4. Chytí-li psi čerstvou stopu, pustí se po ní. 5. Znovu jsem v duchu probíral, komu mohl být dopis určen. 6. Po dvaceti minutách rybáři rybu utahali natolik, že ji mohli vytáhnout k sobě do člunu.

1.	2.	3.
4.	5.	6.

 Rozhodněte o tom, zda se jedná o větu jednoduchou (J), nebo souvětí (S):

	J	S
10.1 Věřím, že tě můj dárek potěší.	☐	☐
10.2 Moji milí mladí přátelé, vítám vás u nás ve škole.	☐	☐
10.3 Litomyšl, rodiště Bedřicha Smetany, je překrásné město.	☐	☐
10.4 Zahrada, obehnaná rezavým plotem, byla značně zanedbaná.	☐	☐

 Přiřadte k vedlejším větám zvýrazněným v jednotlivých souvětích (11.1–11.4) jejich příslušný druh (a–f): (Každou možnost z nabídky a–f můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 11.1 Choval se tak, jako by tu byl poprvé. _____
- 11.2 Až přijдете domů, ihned mi zavolejte. _____
- 11.3 Obrátila jsem se na tatínka, aby mi pomohl. _____
- 11.4 Vrátili jsme se brzy z procházky, protože venku silně mrzlo. _____

- a) vedlejší věta podmětová
- b) vedlejší věta předmětová
- c) vedlejší věta příslovečná časová
- d) vedlejší věta příslovečná účelová
- e) vedlejší věta příslovečná příčinná
- f) vedlejší věta příslovečná způsobová

 Který z uvedených podmětů musíme doplnit do uvedené věty, aby byla mluvnicky i pravopisně správná?

Do školy se vrátily _____

- a) jenom chlapci
- b) děvčata společně s chlapci
- c) pouze dívky
- d) všichni účastníci pochodu

V kterém bodě následují větné členy za sebou v tomto pořadí?
přívlastek – podmět – přísudek – příslovečné určení – doplněk

- a) Jirkova babička seděla v křesle unavena.
- b) Petrovi rodiče viděli Jitku rádi.
- c) Otův bratr je dlouho v cizině.

Vyberte nesprávné tvrzení:

- a) Příslovečné určení může být vyjádřeno jménem v předložkovém pádě.
- b) Jméno v prvním pádě může být předmětem.
- c) Jméno v pátém pádě není větným členem.

Ve které větě je označen několikanásobný větný člen?

- a) Jana odjela s rodiči na dovolenou k moři.
- b) Novákovi se výborně starali o obě své malé děti.
- c) V turnaji hrál také Jan Lukáš se sestrou Anetou.

V kterém bodě je příslovečné určení míry?

- a) Hodně se mi u vás líbilo.
- b) Dveře do stodoly byly zavřeny klíčem.
- c) Jeli jsme domů na kole.

V kterém bodě je souvětí?

- a) Kam nechodí slunce, tam chodí lékař.
- b) Včera jsme měli hodinu matematiky, přinášející zajímavé novinky.
- c) Tatínek chtěl celý život cestovat do exotických zemí a navštěvovat neznámá místa.

V kterém bodě je souvětí s vedlejší větou účelovou?

- a) Chtěl bych, aby o víkendu nepršelo.
- b) Řekni spolužákovi, aby tam nechodil.
- c) Manželčin kolega k nám přijel, aby nám pomohl.

V kterém bodě je přístavek?

- a) Radost z toho, to se ví, neměla.
- b) Ach, to je krása.
- c) Amélie Přísná, učitelka matematiky, je nemocná.
- d) U moře, tam se mi velmi líbilo.

Vyberte možnost, ve které je vedlejší věta předmětná:

- a) Co je důležité, je očím neviditelné.
- b) Dal mu tolik zlata, co mohl unést.
- c) Zprávu, že má vyhráno, nedostal.
- d) Řekl mu, co chtěl slyšet.

Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je jednočlenná (A), či nikoliv (N):

	A	N
9.1 Louplo mě v zádech.	☐	☐
9.2 Bolí mě hlava.	☐	☐
9.3 V kamnech zapraskalo.	☐	☐
9.4 Je mi z toho smutno.	☐	☐

Test Lv – terminologie 9. roč.

metafora – přenesení významu na základě vnější podobnosti

metonymie - přenesení významu na základě vnitřní souvislosti

personifikace – přenesení lidských vlastností na neživé věci, zvířata, rostliny (zosobnění)

epiteton – básnický přívlastek, vyjadřuje citové hodnocení

přirovnání – porovnání dvou jevů na základě společné vlastnosti pomocí spojek jak/jako

eufemismus – zjemnění skutečnosti

hyperbola – zveličení skutečnosti (nadsázka)

apostrofa – oslovení nepřítomné osoby nebo neživého předmětu

zvukomalba - seskupení hlásek s cílem vyvolat dojem, představu, napodobení zvuku

---

lyrika – nemá děj, vyjadřuje pocity a dojmy, nálady, úvahy autora

lyrika: přírodní, milostná, vlastenecká, náboženská....

lyr. žánry – píseň, elegie, epigram, epitaf, óda, sonet.....

---

epika – má děj, vypráví příběh

epika: malá, střední, velká

ep. žánry – bajka, báje, pověst, pohádka, povídka, novela, román, biografie, autobiografie, epos, legenda, kronika

---

lyricko-epické žánry – balada, romance

---

drama – dílo založené na **dialogu**, **monologu** postav, určené k jevištnímu provedení, základem je střet postav, konflikt

dram. žánry – tragédie, komedie, činohra

tragédie: vážný obsah, hrdina je v konfliktu se silami, které jsou silnější než on, kterým podléhá, někdy končí hrdinovou smrtí

komedie: veselohra, posuzuje život z veselejší stránky, komické zápletky, záměny.....

činohra: hra s vážným námětem zachycující život obyčejných lidí končí smutně, ale ne tragicky

absurdní drama: přičí se zdravému rozumu, představuje člověka v nesmyslných a bezvýhodných situacích, postavy dělají věci, které nic neznamenají, ničemu neslouží

---

obvyklá struktura dramatu:

úvod (expozice): seznámení s prostředím, postavami, dobou

zápletky (kolize): střetnutí postav, konflikt

vyvrcholení (krize): dějové napětí roste k vyvrcholení děje

obrat v ději (peripetie): zdánlivý zvrat v ději

rozuzlení (katastrofa): řešení konfliktu

---

parodie: zlehčující napodobení vážně míněného uměleckého díla

satira: využívá humoru a komiky ke kritice lid. charakteru nebo poměrů ve společnosti

---

divadlo:

jeviště: místo pro herce, odvíjí se zde děj

hlediště: místo pro diváky

dekorace, kulisy: předměty, zástěny ... na jevišti

inspicient: řídí představení, změny kulis, nástupy herců....

dramaturg: určuje program divadla

režisér: připravuje dílo k uvedení

premiéra: první uvedení díla na scénu, **derniéra**: poslední uvedení

literatura: souhrn všech existujících písemně zaznamenaných jazykových projevů lidstva

literatura věcná: zaměřená na poznání a vědění (odborná, vědecká, publicistická....)

literatura umělecká (krásná, beletrie): zaměřená na estetický účinek (dobrodružná, sci-fi, lit. pro děti a mládež...)

pomezí věcné a umělecké literatury:

lit. faktu: líčí skutečné události, vychází z ověřených faktů (životopis, cestopis, paměti.....)

publicistická beletrie: přináší informace, subjektivně hodnotí, nutí k zamyšlení (fejeton, reportáž....)

literární věda: zkoumá uměleckou literaturu, zahrnuje:

1. **lit. teorie:** pojednává o lit. druzích, žánrech, prostředcích
2. **lit. historie:** sleduje vývoj literatury, lit., směry, představitele a díla
3. **lit. kritika:** hodnotí lit. díla

z hlediska formy dělíme díla na: poetická, prozaická, dramatická

poezie: literatura psaná veršem

verš : 1 řádek v básnickém díle

sloka (strofa): spojení alespoň dvou veršů, obsahuje ucelenou myšlenku

rým: zvuková shoda slabik a konci veršů

rytmus: střídání těžkých a lehkých dob (přízvučných a nepřízvučných)

typy veršů:

1. střídavý (a b a b)
2. sdružený (aa bb)
3. obkročný (a b b a)
4. postupný (a b c a b c)
5. přerývaný (a b c b)

próza: lit. dílo odpovídající běžnému vyjadřování, spojení do vět, odstavců, kapitol
vyprávění děje:

ich forma – 1. osoba

er forma – 3. osoba

du forma – 2. osoba (zřídka)

drama: určené k provádění na jevišti

libreto: literární podklad pro představení (text k opeře)

div. scénář: text pro herce, doplněný o pokyny pro herce, osvětlovače, výtvarníky....

části div. hry:

jednání (akty): začínají a končí oponou

scény: jednotlivé části jednání, uzavřené části děje, změny kulis...

repliky, výstupy: ucelené promluvy herců

dialog: rozhovor 2 – více osob

monolog: promluva jedné osoby

1. **Základními literárními druhy jsou:**

- lyrika, epika, drama
- próza, poezie, drama
- báseň, román, činohra

2. **Beletrie je literatura:**

- pedagogická
- věcná
- umělecká

3. **Prozaické nebo veršované vyprávění jednoduchého příběhu, který pomocí alegorie vyjadřuje nějaké mravní ponaučení a kde jsou zvířata nositeli lidských vlastností, se nazývá:**

- bajka
- povídka
- pověst

4. **Stručné a vtipné vyprávění nějaké humorné příhody se nazývá:**

- poezie
- anekdota
- báchorka

5. **O životě bohů, vzniku světa, původu a působení přírodních sil a o stvoření člověka vypráví:**

- balada
- bajka
- báje

6. **Oblíbený žánr lidové slovesnosti s jednoduchým dějem, zčásti vybájený a zčásti s tzv. historickým jádrem, které se vztahuje k určité historické události, místu nebo osobě, se nazývá:**

- pověst
- povídka
- pověra

7. **V tomto žánru lidové slovesnosti obvykle vystupují nadpřirozené bytosti, objevují se kouzelné předměty a vypráví se o boji dobra se zlem. Jedná se o:**

- báji
- romanci
- pohádku

8. **O životě a často i o mučednické smrti světců vypráví:**

- bajka
- legenda
- poema

9. Kratší prozaický útvar s poměrně jednoduchým dějem a pouze několika postavami, jejichž charakter se nevyvíjí, se nazývá:

- román
- povídka
- balada

11. Složitější děj, četné dějové linie a zachycení osudů mnoha postav najdeme u:

- pověsti
- romance
- románu

12. Lyrickoepická báseň s pochmurným dějem, který končí tragicky, se nazývá:

- balada
- romance
- pohádka

13. Lyrickoepická báseň s radostnou náladou a optimistickým vyústěním se nazývá:

- novela
- balada
- romance

14. Literární žánr, který zaznamenává historické události v chronologickém sledu, se nazývá:

- poema
- epopěj
- kronika

15. Mezi epické žánry patří:

- pohádka, povídka, pověst, epos, óda
- bajka, báje, pověst, pohádka, povídka
- bajka, píseň, epos, román, báje

17. Mezi balady nepatří:

- Polednice od Karla Jaromíra Erbena
- Toman a lesní panna od Františka Ladislava Čelakovského
- Rybníky od Antonína Sovy

18. Mezi cestopisy nepatří:

- Milion Marka Pola
- Italské listy Karla Čapka
- Afrika snů a skutečností Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda
- Máj Karla Hynka Máchy

